

ความพึงพอใจในการทดลองใช้นวัตกรรมทางการศึกษา (สื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์) สำหรับนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุสิตธานี
Users' Satisfaction in Pilot Testing of the Education Innovation (Online Learning Media) for Students in Master of Business Administration, Dusit Thani College

◆ สุพิชา บูรณะวิทยากรณ์

อาจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุสิตธานี

Suphicha Booranavitayaporn

Ph.D., Lecturer, Master of Business Administration Program, Dusit Thani College,

E-mail: suphicha.bo@dtc.ac.th

Received: July 27, 2021; Revised: August 6, 2021; Accepted: October 7, 2021

Abstract

This research was aimed to study the pilot testers' opinion and satisfaction in the online learning media for students in Master of Business Administration, Dusit Thani College following the education innovation concept in 5 aspects, consisting of 1) the efficiency, the effectiveness, the quality, and the appeal of the online learning media 2) the satisfaction on the online learning media 3) the factors that significantly influence the satisfaction in online learning media and 4) the problems faced during the pilot-testing and the suggestions which can be used to develop the future online learning media. This study was a mixed method research. For the quantitative research, online questionnaires were conducted from 46 pilot testers. Descriptive Statistics were used in the analysis. The hypotheses were tested using Independent T-Test, One-way ANOVA and Multiple Regression Analysis. For the qualitative research, in-depth interviews were conducted. The key informants were 5 academic experts and 10 MBA students.

Results of the study showed that the pilot testers agreed at the high level on the efficiency, the effectiveness, the quality, the appeal and the overall satisfaction on the online learning media. Different gender and age of the pilot testers showed no significant difference in the overall satisfaction on the online learning media at P-value 0.05. Efficiency and appeal

of the online learning media significantly influenced the pilot testers' overall satisfaction on the online learning media at P-value 0.05.

From in-depth interview, the pilot testers were satisfied with the comprehensiveness and the length of the content. They were able to learn anywhere and review the content for many times. There was no report about any technical problems occurred. For the suggestions, the result showed that the online learning media should be more appealing.

Keywords: Opinion, Satisfaction, Online learning media, MBA students, Education Innovation

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ทดลองเรียนต่อสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ สำหรับนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุสิตธานี ตามแนวคิดนวัตกรรมทางการศึกษา ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียนด้าน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพ และความน่าสนใจของสื่อ 2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ทดลองเรียน 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ และ 4) เพื่อศึกษาปัญหาที่อาจพบและนำข้อเสนอแนะมาเป็นแนวทางการพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบประสมวิธี ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การเก็บแบบสอบถามออนไลน์จากผู้ทดลองเรียนจำนวน 46 คน ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบสมมติฐานด้วย การทดสอบสถิติค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และตัวแทนนักศึกษา จำนวน 10 คน

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียนต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพ ความน่าสนใจ และผลการประเมินความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้ทดลองเรียนพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยผู้ทดลองเรียนซึ่งมีเพศและอายุที่แตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์โดยรวมไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านประสิทธิภาพและความน่าสนใจของสื่อ ส่งผลต่อความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าผู้ทดลองเรียนมีความพึงพอใจในความครบถ้วนและความยาวของเนื้อหา โดยสามารถรับชมได้หลายครั้ง สะดวกสบายเรื่องเวลาและสถานที่ ไม่พบเจอปัญหาขัดข้อง ส่วนของข้อเสนอแนะพบว่า ควรเพิ่มความน่าสนใจของสื่อ

คำสำคัญ : ความคิดเห็น, ความพึงพอใจ, สื่อการเรียนการสอนออนไลน์, นักศึกษาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, นวัตกรรมทางการศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบัน การจัดการศึกษาไม่สามารถปฏิเสธนวัตกรรมและเทคโนโลยีได้ มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในโลกต่างให้ความสำคัญกับนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง Kryukov and Gorin (2017) ได้อธิบายถึงการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ว่าเป็นตัวแปรสำคัญซึ่งเร่งการเปลี่ยนแปลงและเป็นกลไกในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของสถาบันทางการศึกษา ตามวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทย ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 มีเป้าหมายเรื่องการพัฒนาคนไทยในทุกมิติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถรู้เท่าทันยุคดิจิทัล มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และรักการเรียนรู้ สามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต (Office of the National Economic and Social Development Council, 2018) สอดคล้องกับแผนการศึกษา พ.ศ. 2560-2579 ซึ่งมีเป้าหมายให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ สมรรถนะตามมาตรฐานและศักยภาพ (Office of the Education Council, 2017) ซึ่งภาคการศึกษาสามารถส่งเสริมและเพิ่มโอกาสทางการเรียนรู้ เช่น ผลิตและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่ถูกจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่

สื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ เป็นอีกนวัตกรรมการศึกษาหนึ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะในหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านธุรกิจ ผู้เรียนสามารถใช้ในการเรียนรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน ช่วยเสริมความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจในทฤษฎี แนวคิด หลักการทางธุรกิจ และตัวอย่างกรณีศึกษาทางธุรกิจ การศึกษาความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียนจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

การศึกษาในระดับปริญญาโททางด้านบริหารธุรกิจเป็นการต่อยอดองค์ความรู้ โดยในประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาจำนวนมากจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ เนื่องจากเป็นที่นิยมของผู้เรียนในปัจจุบัน (Permpool, P. & Phrapratanporn, B., 2018) หลักสูตรธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุสิตธานี เป็นหนึ่งในหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีพันธกิจในการมอบรากฐานการบริหารจัดการที่เป็นเลิศในระดับสากล ทั้งการคิดวิเคราะห์ ค้นคว้าวิจัย การใช้ความคิดสร้างสรรค์และการเจรจาสื่อสาร ผ่าน 2 กลุ่มวิชาซึ่งได้แก่ กลุ่มวิชาการจัดการธุรกิจบริการ และกลุ่มวิชาผู้ประกอบการเชิงนวัตกรรม หนึ่งในจุดเด่นของหลักสูตรคือความทันสมัย โดยอาศัยความชำนาญจากอาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ และผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก ผสมผสานการเรียนรู้นอกห้องเรียนกับเทคโนโลยี

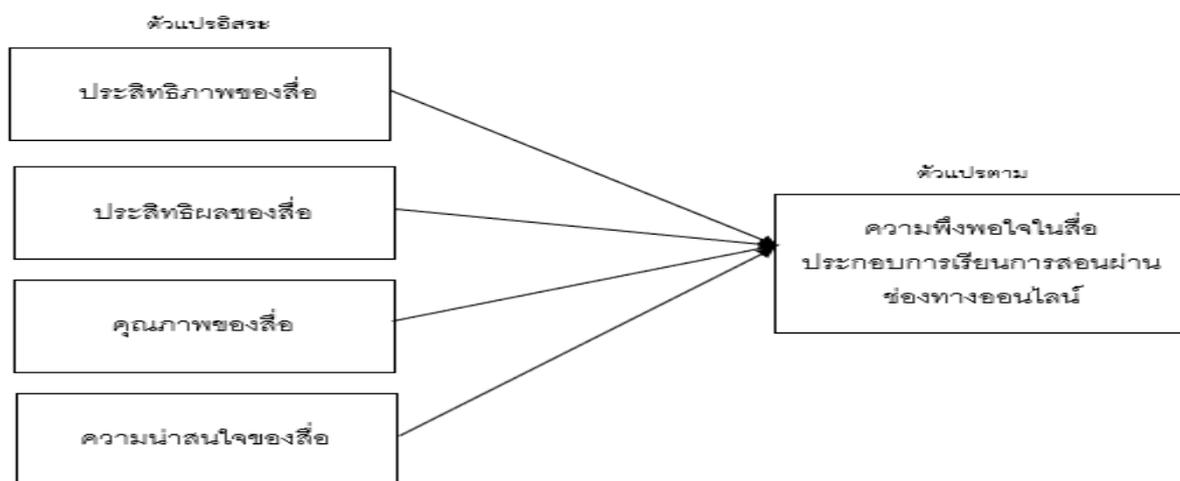
จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อรูปแบบและการจัดการเรียนการสอน โดยทางวิทยาลัยได้มีการปรับรูปแบบการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล ในรายวิชาภาคทฤษฎีในรูปแบบออนไลน์ทุกรายวิชา เช่น การสอบในรูปแบบออนไลน์ การมอบหมายงาน หรือการวัดและประเมินผลเป็นระยะ ๆ ผ่านระบบ โดยคำนึงถึงมาตรฐานของคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ ทางหลักสูตรธุรกิจมหาบัณฑิตจึงได้ปรับรูปแบบการเรียนการสอนตามนโยบายของทางวิทยาลัย และเห็นความสำคัญของการพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความรู้ให้ผู้เรียน นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนปกติและชั้นเรียนออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

จากการสืบค้น งานวิจัยซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจ ในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้น แต่สำหรับเรื่องสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ และนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับนักศึกษาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ผู้วิจัยพบว่ยังไม่มีการศึกษาที่จริงจังในประเทศไทยมากนัก ทำให้ยังขาดแนวทางในการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ โดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนสายธุรกิจในระดับอุดมศึกษาขึ้นไปซึ่งจำเป็นต้องศึกษาความรู้ทางธุรกิจใหม่ ๆ ตลอดเวลาเพื่อปรับตัวท่ามกลางการแข่งขัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาและทดลองใช้นวัตกรรมทางการศึกษา (สื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์) สำหรับนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุสิตธานี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียนทางด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพ ความน่าสนใจ และประเมินความพึงพอใจของผู้ทดลองเรียน ต่อสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศและอายุแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ทดลองเรียน ต่อสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์

กรอบแนวคิดวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ทดลองรับชมสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ สำหรับนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุสิตธานี เพื่อนำไปปรับปรุงและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในปัจจุบันและอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา โดยเป็นการวิจัยแบบประสมวิธี (Mixed methods) สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้การเก็บแบบสอบถามออนไลน์จากผู้ทดลองรับชมสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ จำนวน 46 คน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญที่ดูแลสนับสนุนการเรียนการสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จำนวน 5 คน สัมภาษณ์เชิงลึกตัวแทนนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จำนวน 10 คน เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์

โดยทำการศึกษาผู้ทดลองรับชมสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุสิตธานี ในภาคการศึกษาที่ 2 และภาคการศึกษาที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ผู้วิจัยได้ขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนและผู้ดูแลระบบ ในการสร้างหัวข้อเนื้อหาในระบบขึ้นมาใหม่เพื่อให้สมาชิกทดลองชมสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ เป็นวีดิทัศน์ความยาวประมาณ 15 นาที จำนวน 2 เทปและมีการบรรยายเนื้อหาเกี่ยวข้องกับรายวิชาทางธุรกิจ โดยมีแบบสอบถามออนไลน์ให้ผู้รับชมทำภายหลังการรับชมสื่อประกอบการเรียนการสอนออนไลน์ และมีการติดต่อสื่อสารเพื่อขอสัมภาษณ์เชิงลึกต่อไป

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทางด้านนวัตกรรมทางการศึกษา

“นวัตกรรม” เป็นคำศัพท์ซึ่งถูกพูดถึงบ่อยในธุรกิจและองค์กรในยุคปัจจุบัน ความหมายของนวัตกรรมว่าเป็นสิ่งใหม่ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ ผ่านการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ (Aujirapongpan, S., et.al., 2010) โดยคำว่านวัตกรรมได้ถูกใช้อย่างแพร่หลายในศาสตร์ต่าง ๆ หลายแขนง รวมทั้งนวัตกรรมทางการศึกษา Vachirasake Muchimapiro (2014) ได้อธิบายความหมายของนวัตกรรมทางการศึกษา คือ การใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ มาสร้างหรือพัฒนาสิ่งใหม่ๆ และวิธีการสอนแบบใหม่ๆ อันสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ ในการเรียนการสอน สอดคล้องกับ Manit Asanok (2018) ซึ่งได้ให้ความหมายของนวัตกรรมการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ว่าเป็น สิ่งใหม่ วิธีการ แนวคิด กระบวนการ เทคนิค แนวปฏิบัติ ผลลัพธ์ ที่เกิดจากการใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ สามารถส่งผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติได้จำแนกประเภทนวัตกรรมการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ นวัตกรรมที่เป็นผลิตภัณฑ์ และ นวัตกรรมที่เป็นกระบวนการ (Chaemmchoy, S., 2012) สอดคล้องกับ Pichit Ritcharoon (2007) ที่ได้จำแนกและยกตัวอย่างนวัตกรรมเป็น 2 ประเภท ดังนี้ คือ 1) นวัตกรรมประเภทผลิตภัณฑ์ คือ สิ่งประดิษฐ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ชุดฝึกทักษะ บทเรียน โปรแกรม เกม สื่อประกอบการเรียนการสอน และ 2) นวัตกรรมประเภทวิธีสอน คือ วิธีการสอนและพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติ เช่น วิธีการสอนแบบใหม่

จากการทบทวนวรรณกรรม สื่อประกอบการเรียนการสอน ถูกว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ประเภทหนึ่ง Srimongkol Thepranu (2002) ได้อธิบายความหมายของ สื่อการเรียน (Instructional Media) ว่าเป็น สื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและประสบการณ์ในการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จะหมายรวมทั้ง วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ

จากนโยบายทางการศึกษา ซึ่งเน้นให้การเรียนการสอนซึ่งให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ผู้สอนมีหน้าที่ในการส่งเสริมผู้เรียนให้ได้พัฒนาจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง Vachirasake Muchimapiro (2016) ได้อธิบายความสำคัญของนวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ ว่ามีความจำเป็นและควรเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน โดยเฉพาะในการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องปรับปรุงพัฒนาวิธีวิธีใหม่ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียนมากที่สุด การกระตุ้นการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนและสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

แนวคิดทางด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความพึงพอใจ

ในการพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีคำศัพท์หลายคำที่ถูกใช้ ดังเช่น ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความพึงพอใจของผู้ใช้งาน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดและค่านิยมต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

Manit Asanok (2018) ได้อธิบาย ความหมายของประสิทธิภาพ (Efficiency) ว่าเป็นระดับสมรรถนะ การดำเนินงาน หรือความสามารถในการลดความสูญเสีย ค่าใช้จ่าย แรงงาน หรือความพยายาม และความหมายของประสิทธิภาพของนวัตกรรมทางการศึกษา ว่าเป็น คุณภาพหรือขีดความสามารถของนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีแนวทางการทดสอบที่แตกต่างกันไป สอดคล้องกับ Chaiyong Promwong (2013) ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพ ไว้ว่าเป็น คุณภาพของสมรรถนะในการดำเนินงานให้สำเร็จ โดยมีเวลา ความพยายามและค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่าที่สุด และสำหรับสื่อประกอบการเรียนการสอน ควรจะมีการทดสอบในเบื้องต้น เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนให้ได้มาตรฐานก่อนจะนำไปใช้จริง

Manit Asanok (2018) ได้อธิบายคำว่า ประสิทธิภาพ หรือ ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness) ว่าเป็น ผลสำเร็จตามความมุ่งหวัง โดยการเน้นที่ตัวผลลัพธ์ของกิจกรรม แตกต่างกับประสิทธิภาพตรงที่ไม่ได้เน้นการลดต้นทุนหรือทรัพยากรลง สอดคล้องกับ Chaiyong Promwong (2013) ซึ่งได้อธิบายถึงคำว่า ประสิทธิภาพ ว่าเป็นการมุ่งเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ คำว่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงมักถูกใช้คู่กันเพื่อให้ความหมายสมบูรณ์

Pattana Prommanee, et. al. (2020) ได้อธิบาย ความพึงพอใจ ว่าเป็น อารมณ์ความรู้สึกของบุคคล ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจที่ผลักดันให้เกิดความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ ยินดี ไม่ยินดี เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการ ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในที่อาจไม่แสดงออกมาชัดเจนแต่สามารถรับรู้ได้จากการประเมินโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบถาม แต่ที่นิยมคือการใช้แบบสอบถามซึ่งถูกสร้างขึ้นอย่างรอบคอบ และถูกต้องตามแนวคิดทฤษฎี

ในแง่ของการเรียน ความพึงพอใจ (satisfaction) หมายถึง ความรู้สึก ซึ่งผ่านการประเมินค่าของบุคคล อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Kowtrakul, S., 2008) สอดคล้องกับ Anek Suwanbundit, et. al (2005) ซึ่งได้อธิบายความสำคัญของความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น ความพึงพอใจช่วยส่งผลต่อความตั้งใจในการปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดผลงานที่ดี เกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้ประสบความสำเร็จ โดย Bang-orn Pongpan (1995) ได้อธิบายลักษณะของการประเมินความพึงพอใจว่า ประกอบไปด้วย การประเมินความพึงพอใจด้านความรู้สึกซึ่งเป็นการวัดอารมณ์ของบุคคล การประเมินความ

พึงพอใจด้านความคิดซึ่งเป็นการวัดการรับรู้และการวินิจฉัยข้อมูลของบุคคล และการประเมินความพึงพอใจด้านพฤติกรรมซึ่งเป็นการวัดความพร้อมในการกระทำหรือตอบสนอง

ความพึงพอใจของการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนหรือผู้ใช้สื่อการเรียนการสอน เกิดความประทับใจ ความชอบ และมีแนวโน้มในการรับชมสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มเติมในอนาคต การศึกษาวิจัยชิ้นนี้ จึงได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียน โดยสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพ ความน่าสนใจและความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอนต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ ที่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ ที่แตกต่างกัน
3. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพ ความน่าสนใจ ของสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ ส่งผลต่อ ความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนออนไลน์ของผู้ทดลองเรียน

ระเบียบวิธีการวิจัย/ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบประสมวิธี (Mixed Methodology) แบบทำการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไปพร้อมกัน เพื่อนำข้อมูลมาสนับสนุนกัน ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผลการวิจัย (Lertputtarak, S. 2011)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตอนการศึกษาการจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยผู้วิจัยได้เป็นผู้ประสานงานกับแผนกที่เกี่ยวข้อง จึงได้เห็นกระบวนการการผลิตและพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอน โดยมีส่วนในการช่วยคิดสรรสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอน โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา 3) กำหนดร่างประเด็นคำถามทั้งในแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม นำร่างคำถามที่ได้ไปปรึกษาอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประกอบการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิดแบบ Likert Rating Scale จำนวน 23 ข้อ 2) แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ประกอบไปด้วย คำถามปลายเปิด จำนวน 5 ประเด็นและมีคำถามแทรกตามความเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดำเนินการดังนี้

1) เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามออนไลน์ โดยการติดต่อผู้ทดลองเรียน ให้ดูสื่อวีดิทัศน์การสอนออนไลน์ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับรายวิชาที่และหลักสูตรทางธุรกิจที่กำลังเรียนอยู่ และทำแบบสอบถามออนไลน์ ในช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์- มิถุนายน 2564 พบว่า สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวนทั้งสิ้น 46 คน (คิดเป็นร้อยละ 100)

2) เก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้ดูแลระบบการเรียนการสอนจำนวน 2 คน ทำหน้าที่ตรวจสอบเนื้อหาและระบบการใช้งาน และคณาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 ตัวแทนนักศึกษา ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จำนวน 10 คน ซึ่งได้สัมภาษณ์จนข้อมูลมีความอิ่มตัว โดยการสุ่มตัวอย่างแบบมีวิจารณญาณ (Judgmental Sampling) เพื่อคัดเลือกนักศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล นอกจากนี้ผู้สัมภาษณ์มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อให้เกิดความไว้วางใจในตัวผู้วิจัย อันส่งผลดีต่อความถูกต้องและเป็นจริงของข้อมูล โดยระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้วิธีการจดบันทึกข้อมูล เพื่อเก็บรายละเอียด

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสื่อประกอบการเรียนการสอนออนไลน์ อาศัย การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนน ดังนี้ (Best, 1981)

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51– 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

และการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบสถิติค่าที (Independent Sample T-test), การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-Test (One – Way ANOVA),และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาจัดเป็นใช้การวิเคราะห์เนื้อหาตามหมวดหมู่ (categories) ให้เป็นระเบียบ แล้วสรุปออกมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอนออนไลน์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง 46 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 63 (29 คน) เพศชายร้อยละ 37 (17 คน) และทั้งหมดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เนื่องมาจากนักศึกษาที่สมัครเข้าเรียนในระดับปริญญาโท ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุสิตธานีส่วนมากเป็นเพศหญิง และมีช่วงอายุที่แตกต่างกันไป อายุเฉลี่ย 29 ปี ส่วนมากจะอยู่ในช่วง 25-29 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.7 (21 คน)

ทางด้านพฤติกรรมการศึกษาสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 46 คน ร้อยละ 15.22 (7คน) ใช้เวลาในการดูสื่อประกอบการเรียนการสอนน้อยกว่า 15 นาที ร้อยละ 58.7 (27 คน) ใช้เวลาในการดูสื่อประกอบการเรียนการสอน 15-20 นาที และร้อยละ 26.09 (12 คน) ใช้เวลาในการดูสื่อประกอบการเรียนการสอน 20-30 นาที สอดคล้องกับจำนวนรอบในการดูสื่อประกอบการเรียนการสอน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.74 (33 คน) ได้ดูสื่อประกอบการเรียนการสอนเพียง 1 รอบ ร้อยละ 19.57 (9 คน) ได้ดูสื่อประกอบการเรียนการสอน 2 รอบ และร้อยละ 8.7 (4 คน) ได้ดูสื่อประกอบการเรียนการสอน 3 รอบขึ้นไป ระหว่างการดูสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 45.65 (21 คน) ไม่มีการทำกิจกรรมอื่นไปด้วย โดยดูสื่อประกอบการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 28.26 (13 คน) มีการทำกิจกรรมอื่น ๆ ไปด้วยระหว่างการดูสื่อประกอบการเรียนการสอน ร้อยละ 19.57 (9 คน) ใช้การจดบันทึกด้วยมือระหว่างการดูสื่อประกอบการเรียนการสอน และร้อยละ 6.52 (3 คน) ใช้การจดบันทึกผ่านทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 1 : ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียนต่อสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์

ความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. ประสิทธิภาพของสื่อ	4.01	0.86	มาก
2. ประสิทธิผลของสื่อ	4.10	0.79	มาก
3. คุณภาพของสื่อ	4.29	0.71	มาก
4. ความน่าสนใจของสื่อ	3.86	0.92	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียน ต่อประสิทธิภาพของสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.86$) โดย ผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของระยะเวลาที่มีความเหมาะสมสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.91$) และผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของคุณภาพของเนื้อหาที่มีความเหมาะสมรองลงมาในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.77$) ผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของความสอดคล้องและตรงตามความคาดหวังของผู้เรียน ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.89$) และผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของปริมาณของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.85$)

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียน ต่อประสิทธิผลของสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.79$) ผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของความเข้าใจในส่วหนึ่งของเนื้อหาในรายวิชาสูงที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.76$) ผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของการได้รับความรู้เพิ่มเติมโดยไม่ต้องอ่านหนังสือเอง รองลงมา ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.78$) ผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของความมั่นใจในการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.73$) ผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ความสอดคล้องและตรงตามความคาดหวังผู้เรียน ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.90$)

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียน ต่อคุณภาพของสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.71$) โดยในแง่ของคุณภาพ ผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของคุณภาพความชัดเจนของเสียงสูงที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.75$) และผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของคุณภาพ ความคมชัดของภาพรองลงมา ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.64$) ผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่การเรียงลำดับเนื้อหา ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.58$) และสุดท้ายผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ความช้า-เร็ว ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.81$)

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียน ต่อความน่าสนใจของสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, $SD = 0.92$) ผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของการให้ link หรือ QR code เพื่อเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ หรือวิดีโอตัวอย่างอื่น ๆ สูงที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.74$) และผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ของการยกตัวอย่าง กิจกรรม และกรณีศึกษา ที่น่าสนใจรองลงมา ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 0.79$) และผู้ทดลองเรียนมีความคิดเห็นในแง่ความดึงดูดน่าสนใจของสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, $SD = 1.07$) ความพึงพอใจต่อสื่อประกอบการเรียนการสอน

ตารางที่ 2 : ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้ทดลองเรียนต่อสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์

ความพึงพอใจของผู้ทดลองเรียน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความคิด	3.91	0.84	มาก
2. ด้านความรู้สึก	4.02	0.76	มาก
3. ด้านพฤติกรรม	3.70	1.01	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.88	0.88	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียน ต่อความพึงพอใจโดยรวมของสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, $SD = 0.88$) ซึ่งผู้วิจัยได้ประเมินความพึงพอใจทั้งในแง่ของความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรม โดยผู้ทดลองเรียนมีความพึงพอใจสูงที่สุดในแง่ของความรู้สึก เป็นความรู้สึกชอบและอารมณ์ทางบวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.76$) ผู้ทดลองเรียนมีความพึงพอใจรองลงมาในแง่ของความคิด เป็นความพึงพอใจซึ่งเกิดจากการประมวลผลและพิจารณาข้อมูลที่ได้รับมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, $SD = 0.84$) และสุดท้าย ผู้ทดลองเรียนมีความพึงพอใจในแง่ของพฤติกรรม เป็นความพร้อมในการกระทำหรือการตอบสนอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, $SD = 1.01$)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 3 : ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนที่จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบสถิติค่าที

ความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอน	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ความพึงพอใจในภาพรวม	ชาย	3.78	0.912	-0.569	0.574
	หญิง	3.93	0.715		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2-tailed)

จากตารางที่ 3 เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้ทดลองเรียน จำแนกตามเพศ จากกลุ่มตัวอย่าง 46 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 63 (29 คน) เพศชายร้อยละ 37 (17 คน) ผ่านการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่ม 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent T-Test) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนโดยรวมไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 : ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนที่จำแนกตามอายุ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอน	แหล่ง	SS	Df	MS	F	Sig.
	ความแปรปรวน					
ความพึงพอใจในภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.289	4	0.822	1.972	0.260
	ภายในกลุ่ม	24.569	41	0.599		
	รวม	27.857	45			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2-tailed)

จากตารางที่ 4 เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ของผู้ทดลองเรียน จำแนกตามกลุ่มอายุ จากกลุ่มตัวอย่าง 46 คน อายุเฉลี่ย 29 ปี ส่วนมากจะอยู่ในช่วง 25-29 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.7 (21 คน) ผ่านการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนโดยรวม ไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 : ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนออนไลน์ของผู้ทดลองเรียน โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ปัจจัย ตัวแปรอิสระ	Unstandardized		Standardized		
	Coefficients		Coefficients		
	B	SE	Beta	t	Sig.
1. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพของสื่อ	0.706	0.184	0.686	3.838	.000*
2. ปัจจัยด้านประสิทธิผลของสื่อ	-0.238	0.187	-0.204	-1.275	.209
3. ปัจจัยด้านคุณภาพของสื่อ	0.131	0.137	0.096	0.958	.344
4. ปัจจัยด้านความน่าสนใจของสื่อ	0.381	0.164	0.331	2.327	.025*

R = 0.866, Adjusted R² = 0.726, F = 30.845*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 เป็นการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีแบบปกติ (Enter Regression) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านประสิทธิภาพ และ ความน่าสนใจของสื่อ มีค่า P-value น้อยกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H1 แสดงว่า ปัจจัยด้านประสิทธิภาพ และความน่าสนใจของสื่อ ส่งผลต่อความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนออนไลน์ของผู้ทดลองเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่า P-Value เท่ากับ 0.000 และ 0.025

ในขณะที่ ปัจจัยด้านประสิทธิผล และคุณภาพของสื่อ มีค่า P-value เท่ากับ 0.209 และ 0.344 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 แสดงว่า ปัจจัยด้านประสิทธิผล และ คุณภาพของสื่อ ไม่ส่งผลต่อระดับความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอน ของผู้ทดลองเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระ ที่มีอำนาจในการทำนายการเปลี่ยนแปลงของระดับความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนออนไลน์ ได้ดีที่สุดคือ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพ ($\beta = 0.686$) ปัจจัยด้านความน่าสนใจ ($\beta = 0.331$) ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ค่าขนาดความผันแปรของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ($\text{Adjusted } R^2 = 0.726$) พบว่าปัจจัยด้าน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพ และความน่าสนใจ ของสื่อประกอบการเรียนการสอน ส่งผลต่อระดับความพึงพอใจในสื่อประกอบการเรียนการสอนของผู้ทดลองเรียน ร้อยละ 72.6

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยที่บูรณาการทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพร่วมกัน โดยเริ่มต้นจากการวิจัยเชิงปริมาณ ภายหลังจากรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเรียบร้อยแล้ว ได้มีการสรุปชุดคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้รายละเอียดจากประสบการณ์จริงของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลส่วนมากพอใจกับคุณภาพของเนื้อหา เมื่อสอบถามถึงเนื้อหา หรือสิ่งที่อยากให้เพิ่มเติมในสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์นี้ ตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล เช่น “โดยรวมเนื้อหาโอเคแล้วครับ” “ครบถ้วนแล้วค่ะ” “ไม่มีอะไรเพิ่มเติม เมื่อเทียบกับความยาวของวิดีโอ และหัวข้อ คิดว่าเนื้อกำลังพอเหมาะ ถ้าอยากฟังแบบเจาะลึก คิดว่าอาจารย์คงมีเพิ่มในวิดีโอถัดไป” สอดคล้องกับผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียนต่อคุณภาพของเนื้อหาที่มีความเหมาะสมที่พบว่า มีคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมองเห็นข้อดีของการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ โดยเฉพาะเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถดูสื่อและเนื้อหาซ้ำได้หลายครั้ง เมื่อสอบถามถึงข้อเสียของการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ ตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล เช่น “ข้อดีคือการเรียนการสอนสามารถเปิดดูได้หลายครั้งเพื่อความเข้าใจมากขึ้น” “ข้อดีสามารถดูซ้ำได้ หากไม่เข้าใจ” “สามารถดูย้อนหลังได้ทุกเมื่อ และฟังซ้ำในจุดที่ยังไม่เข้าใจในเนื้อหา สะดวก สามารถเลือกดูในเวลาของตนเองพร้อมและมีสมาธิเรียน” “สามารถย้อนกลับไปดูในสิ่งที่ต้องการได้ เรียนตอนไหนตรงไหนก็ได้” สอดคล้องกับผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียนต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ที่พบว่า มีคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพของสื่อเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ทดลองเรียน

ในส่วนของข้อเสีย ผู้ให้ข้อมูลมักกล่าวถึงเรื่องปฏิสัมพันธ์ซึ่งการเรียนการสอนภายในห้องเรียนสามารถให้ได้มากกว่า และความดึงดูดน่าสนใจของสื่อประกอบการเรียนการสอนซึ่งผู้เรียนอาจเสียสมาธิได้ง่าย

กว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียน ตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล เช่น “การเรียนรู้แบบนี้สามารถถึงสมาธิไปในทิศทางอื่นได้” “แตกต่างจากห้องเรียน เพราะไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้” “มีอย่างอื่นรบกวนสมาธิมากกว่า” “ควรเพิ่มความน่าสนใจดึงดูดให้อยากเข้ารับชม” สอดคล้องกับผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทดลองเรียนต่อความดึงดูดน่าสนใจของสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ที่พบว่า มีคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และความน่าสนใจของสื่อเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ทดลองเรียนซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาต่อไป

ดังที่กล่าวไปแล้วถึงข้อเสนอแนะจากผู้ทดลองเรียนในเรื่องสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งส่วนมากจะเสนอแนะให้ปรับปรุงพัฒนาในเรื่องความดึงดูดน่าสนใจของสื่อประกอบการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยได้แบ่งเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ด้านเสียงบรรยายของผู้สอน

ตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล เช่น “อยากให้เพิ่มเติมความน่าสนใจมากกว่าการฟังเสียงบรรยายนาน ๆ” “เสียงของผู้บรรยายควรปรับให้รู้สึกร่าสนใจมากกว่านี้” “อยากให้ผู้สอนเอนเตอร์เทนผู้เรียน โดยการออกท่าทาง น้ำเสียง กระตุ้นโดยการสอบถามความรู้ย่อย ๆ”

2. ด้านองค์ประกอบของภาพ

ตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล เช่น “อยากให้ภาพ ผู้สอนเล็กลงคะ มันค่อนข้างรบกวนเนื้อหาอะ” “อาจจะต้องจัดแสงให้หน้าดู และผู้บรรยายไม่ยื่นพู่ตอย่างเดียวกะ อาจจะต้องมีวิดีโอเข้าช่วย หรืออะไรที่ทำให้ดึงดูดตลอดเวลา”

3. ด้านปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

ตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล เช่น “อยากให้ตัวเนื้อหาที่ผู้สอนพูดขณะสอนเป็นเหมือนสไลด์ที่มี Keyword เพื่อให้สามารถจดบันทึกได้คะ ไม่งั้นจะจับจุดไม่ถูกคะ” “อยากได้ข้อมูลที่ เป็นวิดีโอสั้นๆ รับชมสำหรับธุรกิจต่าง ๆ เพื่อที่จะเข้าใจมากขึ้น ให้ยกตัวอย่างการบริหารของธุรกิจแบบใดก็ได้ให้เห็นภาพเป็นวิดีโอ เพื่อที่จะได้เข้าใจเนื้อหา” “สำหรับนักศึกษา ความแปลกใหม่ คลิปแปลก ๆ จะสามารถดึงดูดได้ และสร้างการจดจำได้มากกว่า”

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาและปรับปรุงสื่อประกอบการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ สำหรับหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุสิตธานี เช่น จากข้อเสนอแนะเรื่องเสียงการบรรยายของผู้สอน สามารถให้แนวทางในการฝึกอบรมคณาจารย์ผู้บรรยายในการพูดต่อหน้ากล้อง โดยเน้นการใช้เสียง สีหน้า ท่าทาง ที่น่าสนใจมากขึ้น และการใช้สื่ออื่น ๆ เพื่อเสริมความน่าสนใจในสื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น เสียงเพลงหรือดนตรีประกอบ จากข้อเสนอแนะเรื่อง

องค์ประกอบของภาพ สามารถให้แนวทางในการปรับองค์ประกอบของภาพให้น่าดูขึ้น เช่น การปรับขนาดภาพของผู้บรรยายให้เล็กลงโดยเน้นให้ความสำคัญกับตัวเนื้อหาเป็นหลัก การใช้แสงที่เหมาะสม และมีการถ่ายทำจากหลายมุม เช่น การนั่งพูด ยืนพูด เพื่อเสริมความน่าสนใจในสื่อประกอบการเรียนการสอน และจากข้อเสนอแนะเรื่องปฏิสัมพันธ์ สามารถให้แนวทางในการเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เช่น การเพิ่มภาพ เสียงประกอบ คำศัพท์สำคัญ และวิดีโออื่น ๆ เพื่อเสริมความน่าสนใจในสื่อประกอบการเรียนการสอน

2. สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ สู่การวางแนวทางการสร้างสื่อและนวัตกรรม การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจ ในระดับอุดมศึกษา โดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีความสนใจในการพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอน ผ่านช่องทางออนไลน์สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อประกอบการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับบริบท ความต้องการของผู้เรียน สภาพสังคมของผู้เรียนและสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

อาจมีการทดสอบ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา เพื่อเห็นผลที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นจากการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนจริง

References

- Asanok, Manit. (2018). Development, Efficiency and Effectiveness of Innovation for Self-learning Model. *Journal of Educational Technology and Communications*. Faculty of Education Mahasarakham University, 1(2), 9-18. (in Thai).
- Aujirapongpan Somnuk, Vadhanasindhu Pakpachong, Chandrachai Achara, & Cooparat Pracob. (2010) Innovation: the terms and classifications which play vital role in the Innovation Capability of the entrepreneurs. *Journal of Business Administration*, Thammasat Business Journal, 33(128), 49-65. (in Thai).
- Best, J.W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall.
- Chaemmchoy, Sukanya. (2012). Concept of Innovation for School Management in the 21st Century. *Journal of Education*, Naresuan University, 14(2), 117-128. (in Thai).
- Kryukov, V., & Gorin, A. (2017). Digital technologies as education innovation at universities. *Australian Educational Computing*, 32(1), 1-16.
- Lertputtarak, Sarunya. (2011). Mixed methods: quantitative and qualitative research in business management. *Journal of Graduate School of Commerce-Burapha*, 6(1), 7-16. (in Thai).
- Muchimapiro, Vachirasake. (2014). The Role of Educational Innovation in Learning. *Ratchaphruek Journal*, 12(2), 1-9. (in Thai).

- Office of the Education Council. (2017). *The National education plan B.E. 2560-2579*. Retrieved from <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540>
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2018). *National Strategy 20 years 2018 – 2037*. Retrieved from <http://plan.bru.ac.th/%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4-20-%E0%B8%9B%E0%B8%B5-%E0%B8%9E-%E0%B8%A8-2561-2580/>
- Permpool Panuchanart & Phrapratanporn Bundit. (2018). Educational Service Innovations Influencing the Achievement of the Master of Business Administration Program to prepare for Thailand 4.0. *Graduate School Conference*, 1(2), 394-402. (in Thai).
- Pongpan, Bang-orn. (1995). *General Psychology*. Bangkok: Thai Wattana Panit. (in Thai).
- Prommanee Pattana, Pitayavatanachai Yupin, & Tappa Jeerasak. (2020). Concepts of Satisfaction and Construction of Job Satisfaction Questionnaire. *APHEIT journal*, Association of private higher education institutions of Thailand. 26(1), 59-66. (in Thai).
- Promwong, Chaiyong. (2013). Developmental Testing of Media and Instructional Package. *Silpakorn Educational Research Journal*, 5(1), 1-20. (in Thai).
- Ritcharoon, Pichit. (2007). *Research and Innovation Development*. Bangkok. Unpublished manuscript. (in Thai).
- Suwanbundit Anek, & Adulpattanakit Passakorn. (2005). *Service Psychology*. Bangkok: Press and Design. (in Thai).
- Thepranu, Srimongkol. (2002). *Handout: skills and techniques in teaching*. Bangkok. Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (in Thai).

Suphicha Booranavitayaporn, Ph.D. (Management), National Institute of Development Administration, Lecturer, Dusit Thani College